

Ottilia Kavakka

OLI JUHLA JA JUHANNUSILTA

**Aikamatka 1930-luvulle Ilmari Hannikaisen
laulunäytelmässä Talkootanssit**

Opinnäytetyö

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Musiikin koulutusohjelma

Toukokuu 2013

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö Kokkola-Pietarsaari	Aika Toukokuu 2013	Tekijä/tekijät Ottilia Kavakka
Koulutusohjelma Musiikki		
Työn nimi OLI JUHLA JA JUHANNUSILTA. Aikamatka 1930-luvulle Ilmari Hannikaisen laulunäytelmässä Talkootanssit.		
Työn ohjaaja Kirsti Rasehorn		Sivumäärä [23+6]
Työelämäohjaaja Kirsti Rasehorn		
<p>Opinnäytetyöni käsittelee Ilmari Hannikaisen säveltämää Talkootanssit-laulunäytelmää. Työ koostuu taiteellisesta osuudesta ja siihen liittyvästä kirjallisesta raportista, jossa peilaan kokemuksiani Helvin roolin laulamisesta kyseisessä laulunäytelmässä kesällä 2012 Putkinotkon kesäteatterissa, Savonlinnassa. Lisäksi kirjallisessa osiossa raportoin Talkootanssien teostiedot, esityshistorian, juonen, tekijöiden (Ilmari Hannikainen, Erkki Kivijärvi ja Aino Ackté) henkilöhistoriat, 1930-luvun ajankuvan ja Helvin roolin musiikilliset karaktäärit.</p> <p>Talkootanssit-näytelmän tarina sijoittuu 1930-luvulle ja tutkimuksellisenä tavoitteenani oli selvittää 1930-luvun ajankuvaa ja tapakulttuuria rooliin perehtymisen kannalta. Opinnäytetyöni edustaa laadullista tutkimusta ja sen teoriatausta muodostui Talkootanssien keskeisimpien tekijöiden henkilökuvista, 1930-luvun ajankuvauksesta, kokemuksellisesta oppimisesta ja itsereflektiosta.</p> <p>Opinnäytetyön avulla pystyin tarkastelemaan ammatillista kasvuani laulajana ja laulopedagogina sekä sitä, kuinka voin kehittää taiteellista osaamistani tästä eteenpäin. Oli hämmästyttävää havaita, miten vähän tätä paljon esitettyä laulunäytelmää on tutkittu. Tästä johtuen koostamani opinnäytetyö voidaan nähdä myös pedagogisena materiaalina, joka hyödyttää Helvin roolin laulajia. Itse opin prosessin kautta paljon rooliin valmistautumisesta ja musiikkiteatterin tekemisestä.</p>		
Asiasanat amatillinen kasvu, Ilmari Hannikainen, kokemuksellinen oppiminen, laulunäytelmä Talkootanssit, tapakulttuuri, 1930-luku		

ABSTRACT

Unit Kokkola-Pietarsaari	Date May 2013	Author Ottilia Kavakka
Degree programme Music		
Name of thesis OLI JUHLA JA JUHANNUSILTA. Time travel to the 1930's in Talkootanssit musical by Ilmari Hannikainen.		
Instructor Kirsti Rasehorn		Pages [23+6]
Supervisor Kirsti Rasehorn		
<p>The thesis is based on the Talkootanssit musical which was composed by Ilmari Hannikainen. The thesis consists of the artistic contribution and the related written part where the researcher reflects her experiences of singing the role of Helvi in the musical in the summer of 2012 at the Putkinotko summer theater in Savonlinna. In addition, the written part includes the basic information of Talkootanssit, the show history, the plot, the biographies of the authors (Ilmari Hannikainen, Erkki Kivijärvi and Aino Ackté), the picture of the 1930's period and the musical characteristics of the role of Helvi.</p> <p>The story of Talkootanssit musical is set in the 1930's and the goal of the research was to define the 1930's period as well as its cultural characteristics in order to familiarize the researcher with the role. The thesis is based on qualitative research and its theoretical background consists of the biographies of the key creators of the Talkootanssit musical, the picture of the 1930's period, experiential learning as well as self-reflection.</p> <p>With the help of the thesis work the researcher was able to examine her professional development as a singer and as a vocal pedagogue as well as how she can develop her artistic skills from now on. It was astonishing to discover how few studies had been done of this very commonly performed musical. Due to this, the thesis can also be considered as educational material which will be beneficial for singers performing the role of Helvi. During the process, the researcher learned a lot about the preparation for a role and also about the making of a musical.</p>		
Key words cultural characteristics, experiential learning, Ilmari Hannikainen, professional progression, Talkootanssit musical, 1930's		

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	1
2 TALKOOTANSSIT	2
2.1 Teostiedot ja esityshistoria	2
2.2 Tiivistetty juoni	3
2.3 Teatterikesä 2012	3
3 HENKILÖHISTORIAT	5
3.1 Ilmari Hannikainen	5
3.2 Erkki Kivijärvi	7
3.3 Aino Ackté	9
4 1930-LUVUN AJANKUVAA	12
4.1 Suuri lama ja toinen maailmansota	12
4.2 Etiketti ja tapatietous	13
5 HELVIN ROOLI.....	15
5.1 Ilmari Hannikaisen musiikki.....	15
5.2 Oma tulkintani Helvistä.....	19
6 YHTEENVETO	22
LÄHTEET	23
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheena on Helvin roolin työstäminen Ilmari Hannikaisen laulunäytelmässä Talkootanssit. Työn nimi viittaa näytelmässä kuultavaan samannimiseen duettoon. Työn aihe on kiinnostava, koska lauloin Helvin roolin Savonlinnan Teatterin produktiossa, Putkinotkon kesäteatterissa heinäkuussa 2012. Esitimme Talkootansseja 16 esityksen verran. Opinnäytetyöni koostuu taiteellisesta osuudesta ja siihen liittyvästä kirjallisesta, laadullisesta ja kokemuksellisesta raportista. Esityksestä on olemassa videotallenne, jota on käytetty työn taiteellisen osuuden arvioinnissa.

Kirjallisessa työssäni raportoin Talkootanssien teostiedot, esityshistorian, juonen, tekijöiden henkilöhistoriat, 1930-luvun ajankuvan ja Helvin roolin musiikilliset karakterit. Teoriatausta muodostuu Talkootanssien keskeisimpien tekijöiden Ilmari Hannikaisen, Erkki Kivijärven ja Aino Acktén henkilökuvista, 1930-luvun ajankuvauksesta, kokemuksellisesta oppimisesta ja itsereflektiosta. Tutkin myös ajan tapakulttuuria rooliin perehtymisen kannalta. Työlläni on pedagogista arvoa ajatellen, ettei vastaavaa analyysiä – hämmästyttävää kyllä – ole aiemmin tehty. Työ voi siis hyödyttää tulevia Helvin roolin laulajia.

2 TALKOOTANSSIT

Tässä luvussa esitellään teostiedot Ilmari Hannikaisen laulunäytelmästä Talkootanssit ja luodaan lyhyt katsaus teoksen esityshistoriaan. Tiivistetyn juonen jälkeen keskitytään kesän 2012 produktion, joka toteutui Putkinotkon kesäteatterissa, Savonlinnassa. Lauoin produktiossa Helvin roolin. Putkinotko oli kirjailija Joel Lehtosen kesänviettopaikka. Nykyisin tilaa ylläpitää Joel Lehtosen seura.

2.1 Teostiedot ja esityshistoria

Talkootanssit on Ilmari Hannikaisen säveltämä ja Erkki Kivijärven kirjoittama kolminäytöksinen laulunäytelmä, joka sijoittuu tukkilaismiljööseen Saimaalle. Teos kantaesitettiin 10. heinäkuuta vuonna 1930 Savonlinnan Oopperajuhlilla, keskiaikaisessa Olavinlinnassa. Säveltäjä Ilmari Hannikainen johti tuolloin orkesteria ja ohjaajana toimi teoksen tilaaja Aino Ackté. (Luhtaniemi 2012.) Näytelmän tekijänoikeuksia valvoo Suomen näytelmäkirjailijaliitto ry (Kivijärvi 1930).

Vaikka Talkootanssit ei ylläkään oopperan mittoihin, musiikkia on paljon. Näytelmä sisältää 25 laulua sekä erilaisia alku- ja välisoittoja. Kauniit melodiat ovat kansanlaulunomaisia. Teos on sävelletty alun perin isolle orkesterille, jonka vuoksi harmoniat ovat rikkaammat kuin kansanmusiikissa. (YLE Etelä-Savo 2012.) Omasta mielestäni Talkootanssit on musiikillisesti hyvin korkeatasoinen teos. Kauniit melodiat tukevat hienosti kohtausten tunnelmaa ja siivittävät tarinaa eteenpäin. Kuoro-osuudet on sävelletty sekakuorolle neljänäänisesti laulettaviksi. Laulujen tekstuuri sisältää paljon tehokeinoja, kuten alku- ja loppusointuja, jotka ovat tyypillisiä suomalaiselle kansanrunoudelle. Pianopartituuri on kaksikielinen, sisältäen laulujen ruotsinkieliset käännökset, jotka on kirjoittanut S. S. Wilson. Roo-lihenkilöillä on niin ikään ruotsinkieliset nimet: Isonmäen perhe onkin Storbackan perhe.

Heti kantaesitysvuoden jälkeen, vuonna 1931, Talkootanssit pääsi Kansallisteatterin ohjelmistoon ja Tampereen Pyynikillä sitä esitettiin vuonna 1964. Erityinen kulta-aika nähtiin 1940-1950-luvuilla, jolloin teosta esittivät niin monet ammatti- kuin harrastajateatteritkin. Savonlinnan Teatterin ohjelmistossa Talkootanssit on nähty nyt kaksi kertaa; vuonna 2012 ja edellisen kerran vuonna 1976 (LIITTEET 1-2). Vuoden 1976 esitys toteutettiin sisätiloissa ja kesäksi näytännöt siirtyivät Kasinonsaaren kesäteatteriin. (Luhtaniemi 2012.) Tal-

kootansseja on esitetty ulkomaillakin; Pohjoismaissa ja Saksassa (Märsynaho 2004). Näiden esitysten ajankohdasta minulla ei ole tietoa.

2.2 Tiivistetty juoni

Talkootanssit kertoo tarinaa, jonka keskiöön nousee Isonmäen tilan insinööripojan Pentin ja talon ottotyttären Marjatan kielletty rakkaus. Marjatta ja Pentti rakastavat toisiaan, mutta Isonmäen emäntä ei hyväksy nuorten lempeä. Hän on päättänyt naittaa poikansa pappilan Kirsti-neidille, keinoja kaihtamatta. Pentti ei kuitenkaan aio mistään hinnasta luopua Marjattasta. Asioita mutkistaa entisestään juonitteleva ennustajaeukko, Lotta-Leena, joka povaa toisille vain sellaisia asioita, joista itse hyötyy. (mm. Putkinotko 2012; Kivijärvi 1930.)

Näytelmän alussa Isonmäen tilalla valmistellaan talkoojuhlia, heinänteon päättäjäisiä. Kaikenlaista tekemistä riittää ja ruokaa täytyy laittaa koko suurelle joukolle. Talkoojuhlille on saapumassa myös pappilan väki ja nimismies sekä ehkä odotetuin vieras: Pentti. Pentti on ollut kauan poissa kotoa. Hän on juuri valmistunut insinööriksi opiskeltuaan Helsingissä. Juhlailtana hän palaa kotiin selvittämään asioita Marjatan kanssa. (mm. Putkinotko 2012; Kivijärvi 1930.)

Tukkilaisetkin saapuvat tansseihin. Isonmäen talon tytär Helvi odottaa kohtaavansa jälleen rakastamansa komean tukkilaispäällikön, Heikuran. Tätäkään suhdetta talon emäntä ei hyvällä katso, vaan tahtoi tyttärensä naivan nimismiehen pojan. Silti Helvi ja Heikura uskovat rakkauteensa ja tapailevat emännältä salaa. Erityistä huumoria näytelmään tuo kulku-kauppias Impan hahmo. Imppa on iskenyt silmänsä talon emäntäpiika Miinaan. Seuraa hauskoja sanankäänteitä ja hyväntahtoista kiusoittelua, kun Imppa ja Miina kuhertelevat. Mutta Impalla on tiedossaan suuri salaisuus, joka koskee Marjattaa ja hänen todellista syntyperäänsä. Imppa päättää tuoda totuuden julki ja oikaista Marjatan kokemat vääryydet. Näytelmän lopuksi Isonmäen tilalla istutaankin alas agathachristiemäiseen tapaan, ja selvitetään kaikki salatut totuudet ja väärinkäsitykset. (mm. Putkinotko 2012; Kivijärvi 1930.)

2.3 Teatterikesä 2012

Savonlinnan Teatteri esitti kesällä 2012 Talkootansseja Putkinotkon kesäteatterissa 16 esityksen verran. Ensi-iltaan näytelmä saatiin 7. heinäkuuta ja juhlanäytös esitettiin 10. heinä-

kuuta, jolloin tuli kuluneeksi 82 vuotta teoksen kantaesityksestä. Kyseisen teoksen valikoituminen Savonlinnan Teatterin kesäohjelmistoon ei siis ollut sattumaa. Savonlinnan Oopperajuhlat vietti omaa satavuotisjuhlavuottaan ja Talkootanssit oli Savonlinnan Teatterin kunnianosoitus tälle suurelle, kansainväliselle festivaalille.

Itse hakeuduin mukaan näytelmään koelaulujen kautta, jotka järjestettiin syksyllä 2011. Helvin roolin saaminen oli iloinen yllätys, mutta sen tuoma vastuu alkoi jännittää. Pohdin paljon omaa osaamistani ja ammatillisia valmiuksiani. Jännityksestä huolimatta tiesin, että minun tuli ottaa haaste vastaan ja käyttää apuna kaikkea siihen asti oppimaani.

Kevään mittaan järjestettiin muutamat musiikkiharjoitukset, jossa tapasin ensimmäistä kertaa muun muassa vastaanäyttelijäni Lasse Pajusen. Keväällä oli myös lehdistötilaisuus, jossa esitimme yhteiset duettomme. Puvustaja otti mittoja ja kesä tuntui tulevan koko ajan lähemmäksi. Ensimmäinen lukuharjoitus toi koko työryhmän yhteen. Oli ilo huomata, että joukossa oli muutama entuudestaan tuttu henkilö, mutta aina on ihanaa tutustua myös uusiin ihmisiin.

Näyttämöllinen harjoituskausi kesti kesäkuun ajan ja esitykset toteutuivat heinäkuussa. Produktio toteutettiin neljäntoista näyttelijän voimin ja nelihenkisen orkesterin säestyksellä täysin akustisesti ulkoilmateatterissa. Orkesterikokoonpanon soittimiksi olivat valikoituneet harmonikka, viulu, kontrabasso, mandoliini, huilu ja triangeli. Ilmari Hannikaisen Talkootanssit on hyvin kansanmusiikkivaikutteinen sävellystyö, joten soittimet olivat omiaan tukemaan musiikkityyliä. Kapellimestarimme Laura Vartio sovitti kaikki yli kaksikymmentä musiikkinumeroa juuri kyseiselle kokoonpanolle sopivaksi, soitti esityksissä harmonikkaa ja toimi harjoitusvaiheessa säestäjänä. Näytelmän ohjaajana toimi Savonlinnan Teatterin teatterinjohtaja Tiina Luhtaniemi.

3 HENKILÖHISTORIAT

Keskeisimmät henkilöt, jotka ovat olleet vaikuttamassa Talkootanssit-laulunäytelmän syntyyn, ovat säveltäjä Ilmari Hannikainen, kirjailija Erkki Kivijärvi ja teoksen tilaaja, oopperalaulaja Aino Ackté. Seuraavassa henkilökuvat tästä kolmikosta.

3.1 Ilmari Hannikainen

KUVA 1. Ilmari Hannikainen (Klassinen 2013).

Toivo Ilmari Hannikainen (KUVA 1) syntyi 19. lokakuuta vuonna 1892 Jyväskylässä. Hänen vanhempansa olivat seminaarin legendaarinen musiikinlehtori P.J. Hannikainen eli Pietari (Pekka) Juhani Hannikainen ja musiikinopettaja Laura Alfhild (Alli) Nikander. Pekka-isä oli saavuttanut mainetta viulua soittavana säveltäjänä ja Alli-äiti oli koko kaupungin musiikkielämän rakastettu hahmo, joka soitti pianoa ja lauloi. Hannikaisten kodissa soitettiin kotoisten laulelmien lisäksi paljon klassista ja romanttista ohjelmistoa. Ilmari syntyi siis perheeseen, jossa musiikin perintö oli voimakas. (Aaltoila 1958, 551.)

Ilmari oli vastaanottamis- ja kehittymiskyvyssään poikkeuksellisen varhainen, mutta kaikessa valoisuudessaan hyvin herkkä. Pieni Ilmari kuunteli vanhempiensa soittotunteja niin tarkkaan, että tunsu pian nuotit ja oppi kirjaimetkin aivan kuin ohimennen. Vasta viisivuotias Ilmari kirjoitti Kipinä-nimisen laulun Topeliuksen Luonnonkirjan runon pohjalta. Tämä ensimmäinen sävellys sooloäänelle ja pianolle on edelleen tallessa ja täysin esityskelpoinen. Ilmarilla oli myös tapana luoda äidilleen merkkipäiviksi lauluja kuten Rauha, Det gäller ja Äidin silmät. (Aaltoila 1958, 552-553.)

Ilmarin ensimmäinen pianonsoiton opettaja kodin ulkopuolella oli tohtorinrouva Bertha Relander. Hän vaali lapsen mielikuvitusta älykkäästi ja Ilmarin soittotaito edistyikin nopeasti. Koulutyön aloittaminen sitä vastoin oli niin hankalaa, että poika piti kirjaimellisesti kantaa luokkaan. Musiikki kiinnosti häntä paljon enemmän kuin pönttääminen. Elli Rängman-Björlingin oppilaaksi Ilmari pääsi ollessaan lyseon neljännellä luokalla. Tämä merkitsi matkustamista soittotunneille Jyväskylästä Helsinkiin joka toinen viikko. Ylioppilaaksitulovuotta 1911 seurasi pysyvä muutto Helsinkiin ja pääsy Erkki Melartinin sävellysluokalle. Ilmari opiskeli Helsingin Musiikkiopiston lisäksi yliopistossa musiikkitiedettä, estetiikkaa ja latinaa isänsä vaatimuksesta. Lukemiselle ei kuitenkaan jäänyt tarpeeksi aikaa, kun ura esittävänä ja luovana taiteilijana kukoisti. Ilmarin esiintyminen oli aina tapaus, jota arvostettiin. Hänet tunnettiin niin ikään erinomaisena säestäjänä ja hän teki musiikillista yhteistyötä muun muassa oopperalaulaja Aino Acktén kanssa. (Aaltoila 1958, 553-554.)

Vuonna 1913 oli edessä lähtö Wieniin, jossa työskentely oli tuottoisaa valtion stipendin turvin. Ensimmäinen maailmansota kuitenkin keskeytti Euroopan-matkan ja Ilmarin oli palattava Suomeen. Vuoteen 1913 mennessä Ilmari oli ehtinyt konsertoida kotimaassa ansiokkaasti. Ensikonsertti toteutui marraskuussa 1914, jonka jälkeen suuntana oli tsaarillinen Pietari. Sinne Ilmari lähti tapaamaan Franz Lisztin kuuluisaa oppilasta Alexander Silotia. Matkan aikana Ilmari tutkiskeli säveltaidetta ja opiskeli orkesterisoinnutusta, joiden lisäksi kaksi pianokonserttoa ja muunnelmateos *Variations fantastiques* saivat alkunsa. (Aaltoila 1958, 554-556.)

Hannikaisten perheen viidestä lapsesta Ilmari, Arvo ja Tauno soittivat yhdessä kamarimusiikkia lapsuudesta lähtien ja jatkoivat veljesyhtyeenä 1930-luvulle saakka. Trio Hannikainen esiintyi jopa Kööpenhaminan pohjoismaisilla musiikkijuhlilla vuonna 1919 ja sai osakseen sensaatiomaista huomiota. Myös Väinö-veli toimi musiikkialalla. Soolourallaan Ilmari ehti vieraila 1920-luvulla toisen valtion apurahan turvin Berliinissä sekä Pariisissa ja Lontoossa, jonne tuli järkyttävä viesti Lauri-veljen tapaturmaisesta kuolemasta. Surun murtama Ilmari meni hiljentymään erääseen lontoolaiseen kirkkoon, jossa tunnettu Matkamiehen virsi tulvahti hänen tajuntaansa. Hilja Haahden sanat ovat myöhemmin kirjoitetut. (Aaltoila 1958, 552; 557-558.)

Vaativin esiintymisvauhti kesti koko 1920-luvun ajan ja levoton elämä alkoi vaatia lunnaita herkältä taiteilijalta. Ahdistus kärjistyi sormen vioittuessa vuosikymmenen lopussa. Konserttilavat jäivät, mutta sävellystyö jatkui. Keväällä 1930 Ilmari sävelsi kansanomaisen

musiikkinäytelmän Talkootanssit. Aino Acktén tilaama tehtävä ei heti miellyttänyt säveltäjää, mutta kun hän pääsi kiinni Olavinlinnassa tapahtuvan kantaesityksen valmentamispuihin, hän ymmärsi tehneensä kauniin ja onnistuneen työn. (Aaltoila 1958, 558-560.)

Vaikka Ilmari Hannikainen muistetaan ennen kaikkea pianotaiteilijana, oli hän myös oppilaittensa hyväksi uhrautuva opettaja. Tällä saralla hän loi uraa muun muassa Helsingin Musiikkiopistossa ja Sibelius-Akatemian pianonsoiton professorina. Hänen opetuksensa oli ”hienovaraista ohjausta musiikin kauneusmaailmojen ymmärtämiseen, opastusta, joka herkästi vaistoten otti huomioon oppilaan yksilöllisyyden”. (Kuusisto 1965, 235-237.) Silti Ilmari Hannikaista voisi kuvailla parhaiten sanalla taiteilija. Hän ei rutiinimuisoinut koskaan, vaikka harjoitti elämänsä aikana valtavan ohjelmiston. Hän onnistui luomaan haa-veellisia lyriikan tuokioita ja riipaisevia draaman vyöryjä; aina kauniita taideluomuksia. (Aaltoila 1958, 561.)

Kesällä 1955 väsynyt taiteilija matkasi hänelle rakkaaseen Aavarannan Piilopirttiin etsimään lepoa ja rauhaa. Kohtalona oli Kuhmoisten ulappa, jonka aaltojen syleilyyn Ilmari Hannikaisen elämä päättyi 25. heinäkuuta 1955. (Aaltoila 1958, 562-563.) Kaunis musiikki ja muisto herkästä taiteilijasta jäivät kuitenkin elämään. Hannikaisen nimeä kantavia pianokilpailuja on järjestetty Jyväskylässä vuodesta 1975 lähtien (Luhtaniemi 2012).

3.2 Erkki Kivijärvi

KUVA 2. Erkki Kivijärvi (Märsynaho 2004).

Kaarle Erkki Kivijärvi (KUVA 2) syntyi Oulussa 24. syyskuuta 1882. Hän oli Karl ja Majken Kivijärven ainoa lapsi. Ruotsista lähtöisin ollut Karl-isä oli ammatiltaan kauppias ja ainut 1880-luvun tervaporvari, jolla oli suomalainen sukunimi. Karl ja Majken Kivijärven

sanotaan olleen säädysään niitä harvoja ruotsinkielisiä oululaisia, joiden sympatiat olivat suomenmielisten puolella. Kivijärvillä oli kotitalo Oulun Torikadulla. (Märsynaho 2004.)

Erkki Kivijärven koulutyö alkoi suomenkielisessä Rosendahlin-Westerlundin koulussa. Oulun suomalaisessa klassisessa lyseossa hän aloitti syksyllä 1893. Koulutoveri Jussi Snellman on kuvaillut ystäväänsä huomiota herättäväksi, ahkeraksi opiskelijaksi, jossa piili runoilijankipinä. Nuori Erkki voitti toisen palkinnon lyseon toverikunnan järjestämässä runokilpailussa vuonna 1901. Ensimmäinen palkinto meni kuudesluokkalaiselle V.A. Koskenniemelle. Lyseon jälkeen Erkki aloitti opintonsa Helsingin yliopistossa aineinaan kielet, kansantalous ja filosofia. Hän harrasti innokkaasti kirjallisuutta ja taiteita sekä osallistui aktiivisesti osuuskuntaelämään ja politiikkaan. Filosofian kandidaatiksi hän valmistui vuonna 1904 ja maisteriksi kaksi vuotta myöhemmin. (Märsynaho 2004.)

Jo opiskeluaikanaan Erkki pääsi toimittajan töihin sanomalehti Hämettäreeseen ja pian tämän jälkeen toimitussihteeriksi Tampereen Sanomiin. Päätönsä Erkki Kivijärvi teki kuitenkin Helsingin Sanomien toimittajana vuosina 1906-08 ja 1916-19 sekä toimitussihteerinä vuodesta 1921 eteenpäin. Lisäksi hän teki diplomaatinuran ulkoministeriön lehdistötoimiston päällikkönä ja lähetystyösihteerinä Osllossa. Monipuoliseen uraan kuuluivat myös työt Helsingin normaalilyseon opettajana sekä Helsingin yliopiston puhetekniikan ja suomenkielisen kaunoluvun lehtorina. (Märsynaho 2004.)

Erkki Kivijärven kirjallinen debyytti vuonna 1909 oli Aleksis Kiven elämään perustuva näytelmä Runoilija. Varsinainen kaunokirjallinen esikoisteos, novellikokoelma Väsynyt ja muita kertomuksia, ilmestyi vuonna 1912. Kokoelma sisältää tunnelmallisia tuokiokuvia, joihin Erkki palasi uudelleen myöhemmissä romaaneissaan. Lähes kaikki hänen kirjallinen tuotantonsa sisältää omaelämäkerrallisia piirteitä ja muistoja lapsuudesta, kotikaupungista Oulusta. Toinen tärkeä miljöö on Helsinki, josta voi lukea esimerkiksi romaanista Painomuste ja punaviini (1930). Erkki Kivijärvi oli myös taiturillinen runoilija. (Märsynaho 2004.)

Suomalainen teatteri eli 1900-luvun alussa kasvuvaihettaan. Tuolloin perustettiin muun muassa Suomalainen Kansanteatteri. Erkki Kivijärvi oli aikanaan keskeinen henkilö teatterimaailmassa erityisesti näytelmäkirjailijan ja kriitikon roolissa, mutta myös teatterinjohtajana Viipurin maaseututeatterissa, jossa hän työskenteli neljän vuoden ajan. Näytelmäkirjailijana Erkki kirjoitti kaikkiaan kymmenen näytelmää, jotka ovat enimmäkseen kaupunkimiljööseen sijoittuvia salonkikomedioita. Yleisön suosikiksi kohosi kuitenkin maalaisai-

heinen laulunäytelmä Talkootanssit, jota on esitetty jopa ulkomailla; Pohjoismaissa ja Saksassa. Näytelmän lyyriset tunnelmakuvat ovat hyvin romanttisia, joita vahvistaa Ilmari Hannikaisen kaunis musiikki. Talkootansseilla on selvä yhteys Teuvo Pakkalan näytelmään Tukkijoella. Molemmissa näytelmissä vanhempien suvaitsemattomuus on nuorten onnen tiellä. (Märsynaho 2004.)

Erkki Kivijärvi oli nuorsuomalaisen ja edistyspuoluelaisen kulttuuriliberalismin sekä humanismin kannattaja. Tämä kaikki merkitsi hänelle suvaitsevuuutta ja vieraidenkin katsojien ymmärtämistä. Hän oli oikea gentlemani, aina huoliteltu pukeutumiseltaan ja käytökseltään. Hän oli loistava seuramies ja kirjoitti tapaoppaita kuten Seurustelun taito ja Seuraelämän säännöt. Oppaat korostavat itsekasvatuksen ja henkisen sivistyksen merkitystä. Erkki on itse sanonut, että ystävällisyys, välittömyys ja hyväntahtoisuus kirkastavat koko elämän. Erkki Kivijärven elämä päättyi 20. tammikuuta vuonna 1942 jatkosodan aikaan. Hän oli alkanut sairastella, mutta töitä hän teki loppuun saakka. Kaikki hänestä kirjoitetut muistelmat kertovat ritarillisesta, sydämellisestä ja avuliaasta ihmisestä. (Märsynaho 2004.)

3.3 Aino Ackté

KUVA 3. Aino Ackté (Aino Ackté 2013).

Aino Ackté (Achté) (KUVA 3) syntyi Helsingissä 23. huhtikuuta 1876. Sukunimi on myöhemmin muutettu muotoon Ackté, ettei ranskalainen sana *achete* (ostettu) herättäisi väärinkäsityksiä suuren taiteilijan nimessä. Aino Acktén elämäntie kulki alusta alkaen kohti menestystä. Hänen äitinsä Emmy Achté oli laulajatar, juhlittu primadonna, ja isänsä Lorenz Nikolai Achté laulaja, säveltäjä ja kapellimestari. Perheen kasvatusta oli erittäin ankaraa. Aino ei saanut osallistua edes koulun laulunopetukseen, sillä äiti pelkäsi sen pilaavan

tyttärensä äänen. Koululaisena Ainolla ei ollut lupaa laulaa ollenkaan, mutta hän harjoitteli salaa. Kun lupa laulamiseen annettiin, Aino oli jo lähes valmis laulajatar. (Pylkkänen 1958, 389; 397).

Ensimmäisenä 197 hakijasta 18-vuotias Aino hyväksyttiin opiskelemaan Pariisin Konservatorioon. Opettajaksi hän sai Edmond Duvernoyn. Hyvin pian tämän jälkeen nuorelle pohjoismaiselle neidolle tarjottiin kiinnitystä Pariisin Suureen Oopperaan. Ensimmäinen rooli oli Gounod'n Faustin Margareta, jolla Aino hurmasi vaativan yleisön. Oli syntynyt laulutähti, jolle ennustettiin mitä loistavinta tulevaisuutta ja uraa. Kaikkia nuori laulajatar ei silti miellyttänyt. Pariisilaislehti Gil-Blasin arvostelija haukkui usein Aino Acktén laulua inhottavan alhaiseksi. (Pylkkänen 1958, 389-390.)

Pariisin Suuren Oopperan kiinnitys kesti vuodet 1897-1903. Margaretan roolin jälkeen työn alla olivat Julian rooli Gounod'n Romeossa ja Juliassa, Ofelian rooli Hamletissa ja muutamia Wagner-osiakin kuten Elisabeth, Sieglinde ja Brünhilde. Puccinin Toscana Aino Ackté oli osan loistavimpia tulkitsijoita. New Yorkin Metropolitan-ooppera avasi hänelle ovensa maailman laulutaiteen huippukykyjen joukkoon vuonna 1904. Siellä hän lauloi kahden vuoden ajan ja teki Yhdysvalloissa laajan kiertueen, mutta mantereen valloitus ei täysin onnistunut. Suurimpana syynä olivat sairastelut. Laulajatar on kirjoittanut muistelmissaan, että amerikkalainen yleisö oli vastaanottavainen, mutta lehdistön arvostelut ankaria. (Pylkkänen 1958, 390-393.)

Aino Ackté työskenteli tiiviisti ajan suurten säveltäjien kanssa, jotka olivat mielissään yhteistyöstä juuri hänen kanssaan. Puccini ylisti Ainon tulkintaa oopperassaan Tosca ja Richard Straussin kanssa Ainolla oli mahdollisuus käydä Salomen rooli tarkasti läpi ja näin toteuttaa säveltäjän toivomukset. Salomesta tulikin Aino Acktén lempiosa. Näytännöissä hän esitti vaativan Salomen tanssin itse ja herätti huomiota myös näyttelijänlahjoillaan. Maailmalla hän ei unohtanut koskaan kotimaataan. Suomi merkitsi hänelle lepoa ja rentoutumista. (Pylkkänen 393-394.)

Vuonna 1911 Aino Ackté oli perustamassa yhdessä Edvard Fazerin kanssa Kotimaista Oopperaa. Samana vuonna alkoi Savonlinnan oopperanäytäntöjen sarja, joka ei kuitenkaan heti muodostunut perinteeksi. Taloudelliset vaikeudet olivat monen toiminnan esteenä. Aino Ackté työskenteli silti tarmokkaasti maamme musiikkikulttuurin hyväksi ja piti nuorten kykyjen esille pääsyä tärkeänä. Hän työskenteli myös laulunopettajana ollen innoittava pedagogi, joka osasi ylistää, mutta myös moittia. (Pylkkänen 1958, 395.) Ackté oli lisäksi

merkittävä teosten tilaaja: esimerkiksi Talkootanssit-laulunäytelmän hän tilasi säveltäjä Ilmari Hannikaiselta.

Aino Ackté omasi suurten lavojen oopperaäänien, josta kuului teknillinen mestaruus ja henkinen suuruus. Ääni oli kellonheleä, mutta lämmin ja laulajattaren koko olemuksessa oli samaan aikaan raikkautta sekä tulista draamallisuutta. (Pylkkänen 1958, 392.) Itse aloin miettiä, millainen ääni näiden kuvailujen taakse kätkeytyi. En uskonut löytäväni mitään, mutta kokeilin YouTube-hakua. Sieltä löytyi kuin löytyikin muun muassa Edvard Griegin *Jeg elsker dig* ranskaksi laulettuna ja muutama muukin kappale Ainon tulkitsemana. Vaikka entisaikojen nauhoitustekniikka ei ole ollut läheskään yhtä tasokasta kuin nykyään, saa humisevalta äänitteeltä kuitenkin jonkinlaisen käsityksen laulajattaren äänestä. Kuunnellessa tuntui, että ääni voisi venyä vaikka kuinka korkealle; se ei pienentynyt lainkaan ylöspäin mentäessä. Silti se oli heleä ja on ollut luonnossa varmasti aivan upea. YouTubesta löysin sellaisenkin tiedon, että levy-yhtiö Ondine on julkaissut kokoelman Aino Acktén levytyksiä vuosilta 1902-1913. Kokkolan kaupunginkirjaston verkkohaku kertoi levyn olevan tällä hetkellä lainassa. Hauskaa, että nykysukupolvelta löytyy kiinnostusta vanhoja äänitteitä kohtaan!

Aino Acktén viimeinen julkinen esiintyminen kuultiin vuonna 1920, jolloin Helsingin suojeluskunnan hyväksi esitettiin Puccinin Tosca. Kukaan ei tiennyt tuon kerran olevan viimeinen, sillä laulajatar ei tahtonut järjestää suuria jäähyväisnäytäntöjä, vaan halusi vetäytyä yksityiselämän puolelle kaikessa rauhassa. Tällöin hän omistautui laulun opettamiselle ja kirjallisille töille. Syntyi kaksi muistelmateosta ja yksi oopperalibretto. Laulutaiteemme suuri diiva kuoli Nummelassa 8. elokuuta vuonna 1944. Aino Acktén menestyksen salaisuutena oli varmasti teknillisen taiturillisuuden lisäksi hänen suuri, aurinkoinen taiteilijapersoonallisuutensa. (Pylkkänen 1958, 395-397.)

4 1930-LUVUN AJANKUVAA

Talkootanssit-laulunäytelmän ensiesitys oli vuonna 1930. Ajankuvauksessa keskityn 1930-lukuun, vaikka teosta onkin työstetty jo 1920-luvun loppupuolella. Raportoin suuresta lamasta ja toisesta maailmansodasta Suomen näkökulmasta. Tärkeäksi aiheeksi nousi myös etiketti ja tapatietous -teema, joka on esillä Talkootanssit-laulunäytelmässä. Tämän taustatyön tarkoituksena oli perehtyä roolihahmoni työstämiseen yrittämällä ymmärtää aikaa ja yhteiskuntaa, jossa näytelmän roolihenkilöt elävät.

4.1 Suuri lama ja toinen maailmansota

Yleismaailmallinen lama alkoi New Yorkin pörssiromahduksesta vuonna 1929. Laman enteilyä oli havaittavissa Suomessa jo vuonna 1928, jolloin työllisyystilanne oli todella huono. Pahin vaihe koettiin vuonna 1932, jolloin työttömien määrä nousi yli 90.000 henkilön. Todellisuudessa tilanne oli vieläkin pahempi. Esimerkiksi pientilalliset eivät kuuluneet kortistoon, joten he jäivät kokonaan tilastojen ulkopuolelle. Kortistot tarkoittavat kuntien perustamia työttömyyslautakuntia, joiden tehtävänä oli kartoittaa yhteiskunnan apua tarvitsevat työttömät. Työttömistä kolmannes oli alle 25-vuotiaita. Vuonna 1934 nuoria alettiin sijoittaa nuoriso- ja työsiirtoloihin, joissa tehtiin muun muassa maatalous- ja maanrakennustöitä. Palkkana oli asunto ja ruoka, mutta rahaa voitiin antaa vain harvoin ja harkinnan mukaan. (Pohjois-Pohjanmaan museo 2013.)

Pula-aikana suomalaisten elintaso aleni rajusti. Tuolloin asuttiin ahtaasti, kun talot täyttyivät lukuisista alivuokralaisista. Kunnollisia vaatteita ei ollut, eikä liioin ruokaa, kun palkat alenivat monissa ammattikunnissa jopa 40 prosenttia. Monet naiset työskentelivät kotiapulaisina, huonossa asemassa. Palkat olivat hyvin alhaiset, työolot useimmiten surkeat ja työaikalakia rikottiin rajusti. Moni kotiapulainen työskenteli jopa 80-90 tuntia viikossa. (Pohjois-Pohjanmaan museo 2013.) Voi vain kuvitella, millaista on Talkootanssien emäntäpiika Miinan elämä. Vaikka Isonmäen perhe ei olekaan yhteiskunnan aivan köyhimmästä päästä, vaikutti suuri lama taatusti kaikkiin suomalaisiin.

Vaikeista ajoista huolimatta 1930-luku oli aktiivista järjestötoiminnan aikaa. Aktiivisuutta oli erityisesti urheilu- ja raittiusjärjestöissä sekä näytelmäkerhoissa. Maanpuolustushenkeä

pidettiin myös yllä. Suojeluskunta- ja Lotta Svärd –järjestöjen toiminnassa oli mukana runsaasti kansalaisia. (Pohjois-Pohjanmaan museo 2013.) Hyvä niin, sillä vuosikymmenen lopussa syttyi toinen maailmansota. Saksa, Italia ja Japani johtivat akselivaltoja, ja liittoutuneisiin kuuluivat Iso-Britannia, Ranska, Neuvostoliitto ja Yhdysvallat. Sotaa kesti vuodet 1939-1945. Suomi joutui kaksi kertaa sotaan Neuvostoliittoa vastaan; ensin talvisotaan (1939-1940) ja sitten jatkosotaan (1941-1944). Suurvaltojen välien kiristymisen aiheutti suurilta osin Hitlerin johtaman Saksan tahto saavuttaa entinen mahtinsa ja saada takaisin ensimmäistä maailmansotaa edeltäneet rajansa. Saksa kukisti ensin Puolan, ja jatkoi sitten laajalti tuhoisaa maailmanvalloitustaan. Vuonna 1945 Saksan alueen puolustus kuitenkin murtui ja toinen maailmansota vihdoinkin päättyi. (Mannerheim 2013.) Sota-ajat olivat Suomelle kovia, mutta itsenäisyys säilyi urhean kamppailun johdosta.

4.2 Etiketti ja tapatietous

Tutustuessani Talkootanssien käsikirjoitukseen, havaitsin tapatietouden merkkejä läpi tekstin. Ennen vanhemmille puhuttiin kunnioittavampaan sävyyn kuin nykyään ja tervehtimisen eri muodot olivat tuttuja. Hyvien tapojen alamäki alkoi 1960-luvulla (Lassila 1997, 11). Tuolloin alettiin kapinoida kiihkeästi auktoriteetteja vastaan: teitittely, ovien avaaminen ja vanhusten auttaminen jäivät unholaan. Opettajaa rynnättiin tapaamaan oveen koputtamatta ja tervehtimättä. Tuolille istuttiin, vaikkei ollut pyydetty. Jokaisesta oli tullut jokaisen veroinen. (Lassila 1997, 9-11.) Talkootansseissakin kapinoidaan auktoriteetteja vastaan, mutta roolihenkilöiden erimielisyyksistä huolimatta kanssaihmissiin suhtaudutaan näytelmässä kunnioittavasti.

Talkootansseissa on esillä tervehtimisen eri muotoja, joita ovat esimerkiksi hatunnosto, kättely ja käsisuudelma. Käsisuudelmaan on lupa herrasmiehellä (Lassila 1997, 30). Käsisuudelma on mahdollista antaa naimisissa olevalle tai tietyn aseman saavuttaneelle naiselle. Käsisuudelma painetaan aina hansikoimattomalle kädelle. Suudelma on kevyt ja äänetön. (Lassila 1997, 30.) On myös erittäin kaunista, kun tyttö osaa niitata (Lassila 1997, 23). Talkootanssien ensimmäisessä kohtauksessa Isonmäen emäntä pyytää Helviä laittamaan Pentin kamarin kuntoon, ennen tämän saapumista kotiin. Helvi vastaa hyvien tapojen mukaisesti: ”Menen heti, äiti” ja niitaa. Käytös ilmaisee nöyryyttä ja alistumista auktoriteetin edessä.

Siisti pukeutuminen ja oma olemus ovat nekin tärkeä osa sitä, millaisen kuvan itsestään antaa (Lassila 1997, 12). Savonlinnan Teatterin vuoden 2012 produktiossa Helvin arkiasu koostui valkoisesta puhvihihaisesta paidasta ja pitkästä oliivinvihreästä hameesta. Hiukset solmittiin näyttävälle ranskanletille (KUVA 4). Tanssin alkaessa juhla-asuksi vaihtui keltainen kukkamekko, ja kaulaan lisättiin helmet. Tyylikkyys ei ole ainoastaan ihminen-ja-vaate –asetelma; persoonallisuus ratkaisee (Lassila 1997, 447). Eipä siis ihme, että heleän ja valoisan Helvin juhramekon väriksi oli puvustajan mielessä valikoitunut keltainen!

KUVA 4. Ottilia Kavakka Helvinä. Minna Koposen piirros 2012.

Kesän 2012 Talkootanssit sisälsi myös ruokailukohtauksen. Siinä tärkeitä asioita olivat muun muassa ruokarukous ja talkooväen malja, jonka kohotti isäntä. Tämän jälkeen isäntä antoi vieraille luvan istuutua pöydän ääreen. Isäntä ja emäntä istuivat pöydän molemmissa päissä, ja tärkeä vieras, rovasti, oli sijoitettu isännän viereen. Hyvät tavat eivät kuitenkaan kuulu ainoastaan juhla-aterioille, vaan myös jokapäiväiseen elämään (Lassila 1997, 9). Minusta oli hienoa, että Talkootanssien ohjaaja Tiina Luhtaniemi kiinnitti ohjauksessaan huomiota ajan tapatietoutteen korostaen puhtautta ja viattomuutta läpi näytelmän.

5 HELVIN ROOLI

Tässä luvussa kuvaan Ilmari Hannikaisen Talkootansseihin säveltämää musiikkia. Keski-
tyn roolihenkilöni Helvin lauluihin ja näyttämölliseen tulkintaani. Kuvaan ulkoilmateatte-
rin luomia äänellisiä haasteita, ja kerron oman sisäisen Helvini etsimisestä.

5.1 Ilmari Hannikaisen musiikki

Kuten luvussa kaksi mainittiin, Talkootanssien musiikki on täynnä kauniita melodioita. Tuokiokuvia esitellään laidasta laitaan; välillä on aika hiljentyä ja pohdiskella, kunnes taas laitetaan jalalla koreasti. Mielestäni Ilmari Hannikainen on onnistunut säveltämään jokai-
sen roolihahmon luonteelle ominaisesti. Marjatta on melankolisin. Kaikki hänen yksinlau-
lunsa on sävelletty molliin; tekstitkin ovat surullisia ja synkkiä. Isonmäen emännän komen-
telu näkyy nuottitekstuurissa staccatoina ja muina aksentteina. Reppuri-Impan laulut ovat
leppoisia ja rempeitä humppia sekä hitaita laulelmia, jotka kertovat yksinäisen vaeltajan
kaihosta. Pentti taas on hyvin lyyrinen ja romanttinen hahmo. Hän laulaa (NUOTTIESI-
MERKKI 1):

The musical score is for a piece titled 'Pentti's serenade' (Nuottiesimerkki 1). It is in 3/4 time and marked 'mp' (mezzo-piano). The score is divided into two systems. The first system contains the vocal line and the first two staves of the piano accompaniment. The second system contains the vocal line and the remaining two staves of the piano accompaniment. The piano accompaniment includes markings for 'Str.' (string) and 'Ped.' (pedal) with asterisks indicating specific pedal points. The lyrics are in Finnish and Swedish.

Laulu
Sång

mp

Pentti: Ta-lot ran-to-jen töy-rä-hil-lä, ta-lot pu-nai-set puh-ta-hat, ky-lät
Bengt: Se hur allt i na-tu-ren vi-lar, se hur nej-den är ljus och vän. Se hur

PIANO

Str.

Ped. * Ped. * Ped. simile

kirk-ko-jen ym-pä-ril-lä, ky-lät va-loi-sat, val-ke-at, mö-kit
skug-gor och dag-rar si-lar kväl-lens ljus mel-lan gär-dens trån. Se hur

NUOTTIESIMERKKI 1. Pentin serenadi (Hannikainen 1933, 90).

Joukkokohtauksissa on yhteistä voimaa ja pisteellisten nuottien reippautta (NUOTTIESIMERKKI 2):

Crescendo continuo sin al fff.

Sopr.
Alt.

Hei, hei, hei - nä - vä - ki kii - ret - tä kun pi - de - tään, Hei, hei,
Hej, hej, glad är sån-gen, lätt är gån-gen för oss här! Hej, hej,

Ten.
Bas.

Hei, hei, hei, hei! Hei, hei, hei - nä - vä - ki,
Hej, hej, hej, hej! Hej, hej, glad är sån-gen,

NUOTTIESIMERKKI 2. Heinäväen laulu (Hannikainen 1933, 8).

Talkootanssit on hyvin monipuolinen teos, jossa kaikki roolihahmot täydentävät toisiaan. Tässä keskityn kuitenkin omaan roolihahmoonni, Helviin.

Helvin laulut ovat duurivoittoisia ja valoisia melodioita, joita nuori, rakastunut tyttö ilolla laulaa. ”Oli juhla ja juhannusilta” (NUOTTIESIMERKKI 3), teoksen yksi ehkä tunnetuimmista lauluista, kuvaa vallitsevaa iloisuutta hyvin. Se on Helvin ja Heikuran duetto, joka soi kirkkaassa E-duurissa, reippaassa 2/4-tahtilajissa. Alun kvarttihyppy antaa tarvittavaa vauhtia ilotteluun. Esitysohje on samaa mieltä. Kvarttihypyn kohdalla ohjeistetaan *con gaiezza* eli iloisesti ja hyväntuulisesti. Tämä laulu on osa monen suomalaisen juhannusperinteitä, ja tietääkseni se yhä soitetään keskikesän juhlan aikaan radiossa.

Duetto.

Duett.

Oli juhla ja juhannusilta —

Säg, minns du kring
midsommarstången —

Helvi—Heikura.

Duett.

Helvi—Heikki.

Allegretto. M. ♩ = 92—96.

mf Con gaiezza

Helvi: O - li juh - la ja ju - han - nus - il - ta ja koi - vut ja sep - pe -
Säg, minns du kring mid - sommar - stån - gen, vi dan - sa' var - en - da

Tutti Str. solam.
f Piatto (mit Paukenschl.)
Timp.
Gr. C.
8

Helvi
leet, soi lau - le - lot ran - ta - - mil - ta ja hel - käh - ti sä - ve -
dans, vi smög oss till gull - regns - gån - gen där rakt in - gen an - nan

1 Fl. Fl. & Clar. tac.
2 Clar.
2 Cor.

1
leet. O - li su - vi - sen rie - mun rai - ku ja lie - kis - sä kok - ko - puut, kä - vi
fanss. Minns du sen vår Jo - han - nes - va - ka, du kyss - te mig ner vid sjön — och du

Cor. I

2
kar - ke - lo, kii - ri kai - ku, o - li nau - rus - sa nuor - ten suut.
följ - de mig sen till - ba - ka un - der blom - man - de hägg och rönn?

1 Trb.
2 Cor.
f Vlc.
Fag.
C. b.

”Pojat kun rannalla lauleli” (NUOTTIESIMERKKI 4) on selkeästi erilainen kuin muut Helvin laulut. Se alkaa kaihoisassa f-mollissa, ja on Helvin musiikillisesti herkin hetki. Laulu ei ole lainkaan surullinen, mutta ihanaa kaipausta siinä on. Helvi on juuri kuullut tukkilaisten laulua rannasta, ja tietää rakkaansa olevan siellä. ”Sieltähän kultani äänen kuulen toiselta puolen rantaa---”, Helvi laulaa. Kaihoisamman osan jälkeen Helvi jatkaa kappaleella ”Jo laski vene rantaan”. Siinä f-molli muuttuu eloisaksi F-duuriksi, ja pisteelliset rytmit ilmentävät neidon kutkuttavaa jännitystä tämän odottaessa rakastaan. Kun Helvi ja Heikura vihdoin kohtaavat, he laulavat dueton ”Sinä oot kuin kirkkahin päivä”. Se on äärettömän kaunis kuvaus siitä, kuinka paljon toista voi rakastaa; mitä kaikkea ihanaa rakkaassaan näkee ja miten hyvä on olla yhdessä.

Po - jat kun ran-nal-la lau - le - li, ty - töt Iuu - li - vat ur - ku - jen soi - van.
Lju - set som tän - des i hennes bröst, det är kär - le - kens kla - ras - te stjär - na.

VI. I
Vlc.
Vlc.
Fag.

quasi f sfz

1 poco piu dolce

Ei - hän ne luul - leet hum - ma - ri - poi - kain noin he - li - äs - ti lau - laa voi - van.
Fli - ckan hon ser en båt e - mot land, och till to - ner - na hon lyss - nar fän - gen.

Solo VI.
Clar.
Str.
Fag.

p

NUOTTIESIMERKKI 4. Pojat kun rannalla lauleli (Hannikainen 1933, 26).

Savonlinnan Teatterin versiossa Helvi lauloi mukana myös kappaleessa ”Järjestys kaikessa” sekä piikatyttöjen vuorolaulussa ja kaikissa joukkokohtauksissa. Järjestys kaikessa - kappaleessa naureskellaan riitasointujen kera emännän vakavuudelle ja vuorolaulussa kylän vanhoillepiioille, jotka nuoremmistaan juoruavat. Minusta Helvin hahmo sopi hyvin olemaan mukana näissäkin laulunumeroissa. Vaikka Helvi kunnioittaa äitiään todella pal-

jon, naurattaa häntäkin emännän tärkeily. Helvi ei ole myöskään rajoittanut ystävyyttään piikatyttöihin heidän asemansa vuoksi, vaan nauttii ikäistensä tyttöjen seurasta täysin rinnoin. Kaiken kaikkiaan Helville sävellettyä musiikkia voi luonnehtia parhaiten sanomalla sen kuvaavan nuoren tytön valoisaa ja puhdasta onnea.

5.2 Oma tulkintani Helvistä

Erkki Kivijärven kuvaus Helvistä kuuluu seuraavasti: ”Hän on vaalea ja valoisa 18-vuotias neitonen”. Halusin kunnioittaa kirjailijan ja myös ohjaajamme vastaavaa näkemystä luomalla Helvistä kuvaukseen sopivan henkilöhaamon, mutta siinä riitti haastetta. Aluksi koin Helvin hyvin erilaiseksi kuin itseni. Samaa meissä ei tuntunut olevan kuin hiusten väri, jos sekään. Henkilökohtaisesti samaistuin enemmän Marjatan hahmoon; vakavaan, mieteliäiseen ja melankoliseen tyttöön. Helvi taas tuntui olevan kovin naiivi ja huoleton, lähes hepsankeikka. Pohdittuani kauan, kuinka saisin luotua Helviin tarvittavaa, ohjaajankin toivoamaa kuplivaa iloisuutta, ymmärsin, ettei Helvi olekaan tyhmä tyttö. Hänhän on vain rakastunut korviaan myöten! Totta kai silloin kaikki näyttää valoisalta ja onnelliselta! Tämän läpimurtoajatuksen takana oli ohjaajaltamme Tiina Luhtaniemeltä harjoituskaudella saamani palauteviesti. Hän kirjoitti:

”Muista iloita Heikurasta, ja laulaa rakkaudella. Ja hänelle. Saat tanssahdella astellessasi kun hän on tullut. Ilo on tärkeätä hänen seurassaan. Hyvä Otilia.”

Juhannusvapaiden jälkeen sain ohjaajalta ja työryhmältä palautetta, että Helvin hahmon sisäistäminen on mennyt paljon eteenpäin. Ilo alkoi löytyä ja näkyä. Vastanäyttelijäni Lasse Pajunen oli minulle tässä ja monessa muussa asiassa suureksi avuksi. Hän työskenteli kanssani lempeästi ja impulsseja kuunnellen. Aloin muutenkin tuntea oloni rennommaksi työryhmän tullessa tutummaksi. Turvallisuuden tunnetta lisäsi ajatus yhteisestä tekemisestä: ymmärsin, etten ollut yksin. Teimme tätä näytelmää yhdessä. Meille oli muodostunut mahtava me-henki.

1930-luvun aikaan asettuminen sujui minulta luonnollisesti. Olen onnekseni oppinut lapsuudenkodissani perushyvät käyttäytymisen säännöt, joten ne asiat tuntuivat näytellessä luontevilta. Minusta menneessä ajassa on ihanaa taikaa. Olen kirjannut ylös ohjaajalta saatuja ohjeita. Olen kirjoittanut viattomuudesta, puhtaasta rakkaudesta, moraalisesta minästä

ja arvoista. Onnistuimme mielestäni tuomaan näitä ajankuvaan sopivia teemoja näytelmän kautta hienosti esille.

Näytelmässä oli paljon äänenkäytöllisiä haasteita. Ensinäkin teos oli päätetty toteuttaa täysin akustisesti, ulkoilmateatterissa. Aluksi ajatus jännitti minua, koska ulkoilmateatteri on haastava ympäristö, joka on täysin säiden armoilla. Kesän aikana opin paljon siitä, kuinka eri tavalla ääntä täytyy käyttää tuulisella ja tyynellä säällä. Jos tuulenpuuska pääsi yllättämään, oli ääni suunnattava suoraan katsomon suuntaan, puhuttava yksinkertaisesti kovempaa ja artikuloitava erityisen selkeästi. Tyynellä säällä taas kaikki pienimmätkin pihahdukset kuuluvat, joten kulisissa oli parempi pysyä vaiti. Vesisateiltakaan emme välttyneet, mutta onneksi yhtään näytöstä ei sateen vuoksi tarvinnut perua tai keskeyttää.

Äänenkäytön esikuvana pidin ainakin alitajuisesti Suomi-Filmejä. Puheääneni nousi hieman normaalia korkeammalle tämän ajatuksen johdosta, vaikken tietoisesti muuttanut tekemisessäni mitään. Minulle välitettiin erään esityksen jälkeen katsojapalautetta. Joku oli sanonut, että minulla on ihana S-F -ääni. Hauskaa, että tämä alitajuinen ajatukseni kuului konkreettisena toimintana ja välittyi katsojille. Jälkeenpäin ajatellen S-F-ääni sopikin Helvin hahmon ulosantiin mainiosti.

Välillä jännitin laulutekniikkani kestämissä puolesta. Kun tilan akustiikka ei ole kaikuisa, ääntä saattaa alkaa helposti tuottamaan liian raskaasti. Pelkoni oli sinänsä turha; selvisin huonolla säällä kohtuullisesti, mutta tyyni sää oli ihanteellinen. Parhaimmillaan näyttämön takana näkyvä sininen järvi antoi ääntä takaisin ja toisti sen lempeänä kaikuna. Se oli maaginen tunne. Silloin tunsin olevani yhtä koko ympäröivän luonnon kanssa.

Teatterin tekemisen tärkeä peruspilari on taatusti kehollisuus. Mitäpä olisi Talkootanssitnäytelmä ilman tanssimista! Koreografinamme toimi Savonlinnan Teatterin näyttelijä, monilahjakkuus Aino Mankonen. Hän suunnitteli monta hienoa tanssikohtausta ja opetti meitä kärsivällisesti opastaen, ottaen huomioon jokaisen tanssillisen lähtötason. Itse koin olevani hieman kömpelö tanssillisuutta vaativissa asioissa, mutta yllättäen taitoni karttuivat kesän kuluessa. Saimme aikaiseksi ikimuistoisia polkua ja monta muuta hienoa tanssia. Tanssiminen loi tietysti omat haasteensa äänenkäyttöön. Usein tuli nimittäin tanssia ja laulaa yhtä aikaa, tai alkaa puhua heti hengästyttävän tanssin jälkeen. Tähän en mitään poppaskonsteja keksinyt, mutta kun tanssiin löytyi tiettyä jäntevyyttä ja pitoa, ei se enää tuntunut niin hengästyttävältä.

Loppujen lopuksi omasta Helvistäni tuli valoisa, hassutteleva, nuoruuden intoa täynnä oleva, onnellinen tyttö. Olin iloinen, että löysin nämä kaikki tunteet itsestäni, kun tein töitä niiden etsimiseksi. Kokemus tämän roolin tekemisestä on ikimuistoinen. Se kasvatti minua laulajana, näyttelijänä, laulunopettajana ja ihmisenä.

6 YHTEENVETO

Opinnäytetyöni tarkoitus oli peilata Helvin roolin laulamista Talkootanssit-laulunäytelmässä. Rooliin perehtymisen kannalta tavoitteenani oli ottaa selvää 1930-luvun ajankuvasta ja tapakulttuurista. Työhön kuului sekä taiteellinen että kirjallinen osio. Taiteellinen osuus arvioitiin videotallenteen avulla. Kirjallisessa työssäni keskityin Talkootanssien teostietoihin, esityshistoriaan, juoneen, teoksen keskeisimpien tekijöiden henkilöhistorioihin ja Helvin roolin musiikillisiin karaktääreihin. Tutkimukseni oli laadullinen, joten kokemuksellinen oppiminen ja itsereflektio nousivat tärkeiksi taustateorioiksi.

Helvin roolin laulaminen oli minulle ikimuistoinen kokemus. Opin itsestäni paljon laulajana, näyttelijänä, laulunopettajana ja ihmisenä. Koin siis ammatillista kasvua. Myös ryhmässä toimimisen taitoni karttuivat. Uskon, että onnistuin asettamissani musiikillisissa ja tutkimuksellisissa tavoitteissa hyvin. Haastetta loi se, että päätin tehdä toteutetusta projektista opinnäytetyön esitysten jo oltua ohi. Ratkaisu oli kuitenkin onnistunut, sillä kokemukset olivat tuoreessa muistissa, minkä lisäksi omat muistiinpanot ja videotallenne toimivat tarkastelun tukena. Lukuisten esitysten lomassa en olisi ehtinyt syventyä kirjalliseen työstämiseen. Kokonaisvaltaisen prosessin tarkastelu oli selkeämpää pienen ajallisen välimatkan päästä.

Musiikkipedagogien koulutusta ja työelämää ajatellen koen tällaiseen laulunäytelmään osallistumisen ja myös sen analyttisen pohdinnan erittäin tärkeäksi; omaa muusikkoutta kehittäväksi, ammatillista minäkuvaa syventäväksi, ilmaisullista näkökulmaa omaan opetustyöhön lisääväksi sekä verkostoivaksi. Olisi hyvä sisällyttää säännöllisesti tällaisia projekteja musiikkipedagogin opintoihin koulutusohjelman sisällä ja ulkopuolella, erilaisia vaativuustasoja tarjoten.

LÄHTEET

Aaltoila, H. 1958. Ilmari Hannikainen. Teoksessa M. Pulkkinen (toim.) Suomalaisia musiikin taitajia. Esittävien säveltaiteilijoiden elämäkertoja. Helsinki: Lautupaino Oy, 550-563.

Aino Ackté. 2013. Valokuva. Www-dokumentti. Saatavissa: http://fi.wikipedia.org/wiki/Aino_Ackt%C3%A9. Luettu 7.5.2013.

Hannikainen, I. 1933. Talkootanssit. Pianopartituuri. Jyväskylä: Keskisuomalaisen nuottipaino.

Kivijärvi, E. 1930. Talkootanssit. 3-näytöksinen laulunäytelmä. Käsikirjoitusmoniste 26.9.1980.

Klassinen 2013. Suomalaisten säveltäjien kuvia verkossa. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://klassinen.fi/profiili/9243>. Luettu 7.5.2013.

Kuusisto, T. 1965. Musiikkimme eilispäivää. Ilmari Hannikainen. Porvoo: Werner Söderström Osakeyhtiön kirjapaino, 233-238.

Lassila, S. 1997. Uusi käytöksen kultainen kirja. Hyvät tavat – luonteva käytös. Porvoo: WSOY.

Luhtaniemi, T. 2012. Käsiohjelma. Wanhan ajan laulunäytelmä Talkootanssit. Savonlinnan Teatteri, Putkinotkon kesäteatteri.

Mannerheim. 2013. Ylipäällikkö. Toinen maailmansota. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.mannerheim.fi/10_ylip/s_2mmsot.htm. Luettu 11.5.2013.

Märsynaho, J. 2004. Erkki Kivijärvi. Kokonaisuudessa Kirjailijat Oulussa. Oulun kaupunginkirjasto – maakuntakirjasto. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://oulu.ouka.fi/kirjasto/kirjailijat/kivijarvi/index.html>. Luettu 10.1.2013.

Pohjois-Pohjanmaan museo. 1930-luku. Pulan ja aatteen vuosikymmen. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://oulu.ouka.fi/ppm/pulaaika/pulaaika.htm>. Luettu 11.5.2013.

Putkinotko 2012. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.putkinotko.fi/tekijat.php>. Luettu 25.11.2012.

Pylkkänen, T. 1958. Aino Ackté. Teoksessa M. Pulkkinen (toim.) Suomalaisia musiikin taitajia. Esittävien säveltaiteilijoiden elämäkertoja. Helsinki: Lautupaino Oy, 389-397.

YLE Etelä-Savo 2012. Www-dokumentti. Saatavissa: http://yle.fi/uutiset/vanha_aika_heraa_talkootansseissa/3295983. Luettu 25.11.2012.

TALKOOTANSIT

on näytelmä, joka on tehty Aino Actén pyynnöstä. Tämä maineikas laulajatar, joka järjesti oopperajuhlia Olavinlinnassa pyrki jo lähes viisikymmentä vuotta sitten tietoisesti luomaan ns. "kansanoopperaa" ja tilasi siihen tarkoitukseen tekstin Erkki Kivijärveltä ja pyysi säveltäjäksi Ilmari Hannikaisen. Tämä Talkootanssit on Hannikaisen ensimmäinen näytämömusiikkiteos kun sensijaan Erkki Kivijärvi oli hyvin monipuolinen teatterimies. Hän oli ollut teatterinjohtajana mm. Viipurissa useita vuosia, kirjoittanut jo useimpia näytelmiä jne. Myöhemmin hän siirtyi teatteriarvostelijaksi ja hänen vaikutuksensa koko maamme teatterielämään oli 1930-luvulla erittäin huomattava.

Ensimmäisen kerran TALKOOTANSIT esitettiin Olavinlinnassa 10 p:nä heinäkuuta 1930. Säveltäjä itse johti orkesteria ja esityksen jälkeen hän sai kiitolliselta yleisöltä kukkien lisäksi mm. laakeriseppeleen kaulaansa. Oman osansa yleisön suosiosta sai tietenkin myös Aino Acté, joka ohjasi esityksen. Näyttelijöinä tässä esityksessä oli monia huomattavia tekijöitä, mm. Sven Hildén, Antero Suonio, Laura Kivijärvi, Mary Hannikainen, Georg Malmstén jne.

Nykyinen teatterissakävijä voi todeta TALKOOTANSSEJA katsoessaan ja kuunnellessaan, että sen musiikki on tänä päivänä yhtä viihdyttävää kuin se on varmaan ollut ensiesityksenkin aikaan. Ja juuri sitä silmälläpitäen näytelmä on Savonlinnan Teatterin ohjelmistoon otettukin. Samalla on tietysti näytelmän tämännkertaisilla tekijöillä ollut mahdollisuus hetken viivähtää menneitä muistelemassa ja esityksemme kautta saamme toivottavasti nykypäivään tuotua pienen väläyksen siitä kulttuuritoiminnasta, jota Suomessa jo vuosikymmeniä on tehty — Savonlinnassakin.

Mauri Liiti

Paino Valokuvamo Seppo Salmisen

TEATTERIVIESTI

N:O 107

HUHTIKUU

1976

SAVONLINNAN TEATTERI

Itä-Savon Maakuntateatteri

TALKOOTANSIT

2-näyt. laulunäytelmä

Kirjoittanut Erkki Kivijärvi
Säveltänyt Ilmari Hannikainen

Ohjaus ja lavastussuunnitelma: MAURI LIITI

Laulujen opetus: ANTTI ALANKO

Tanssien ohjaus: MAIJA KETOLAINEN

Säestys: ARI LIUKKO, ESKO VAAHTOLUOTO
EVE SIKIO JA TOIVO STENBERG

Pukujen suunnittelu ja valmistus: HILKKA LIITI

Rakennelmat ja valot: ESKO SILVENNOINEN

Tarpeisto: ANJA SILVENNOINEN

Kampaukset: ANJA KIERIKKA

HENKILÖ

Isomäen isäntä...	OLAVI TAUNO
Isomäen emäntä...	AINO MAKKONEN
Pentti, heidän poikansa...	PERTTI KALLELA
Helvi, heidän tyttärensä...	ANNE HAKULINEN
Marjatta, kasvattityttärensä Isomäessä.....	KAISA URSINUS
Miina, Isomäen emäntäpiika..	ALICE TULENHEIMO
Imppa, kulkukauppias...	TOIVO STENBERG
Lotta-Leena, tietäjä ja noita...	PIRKKO KOKKONEN
Heikura, tukkipomo...	VESA KEKKI
Rovasti...	JALMARI LEIKAS
Kirsti, hänen tyttärensä...	HELENA LUUKKANEN
Nimismies...	REIJO HYPPÖNEN
Liisa	RUUT RAJANTIE
Maija piikalikkoja Isomäessä	TUULA RAATESALMI

Talkooväkeä ja tukkilaisia: ULLA VAUHKONEN, ARJA
KUPIAINEN, JAANA RAJANTIE, JAANA MAKKONEN,
SIRPA KAPANEN, ESKO KAPANEN, PEKKA AALTONEN,
PEKKA VUOHENSALO, JARI SUNDELL.

Tapahtuma-aika: 1920-luvun loppupuoli.

Tapahtumapaikka: Isomäen talon pihamaa.

Aino Ackté

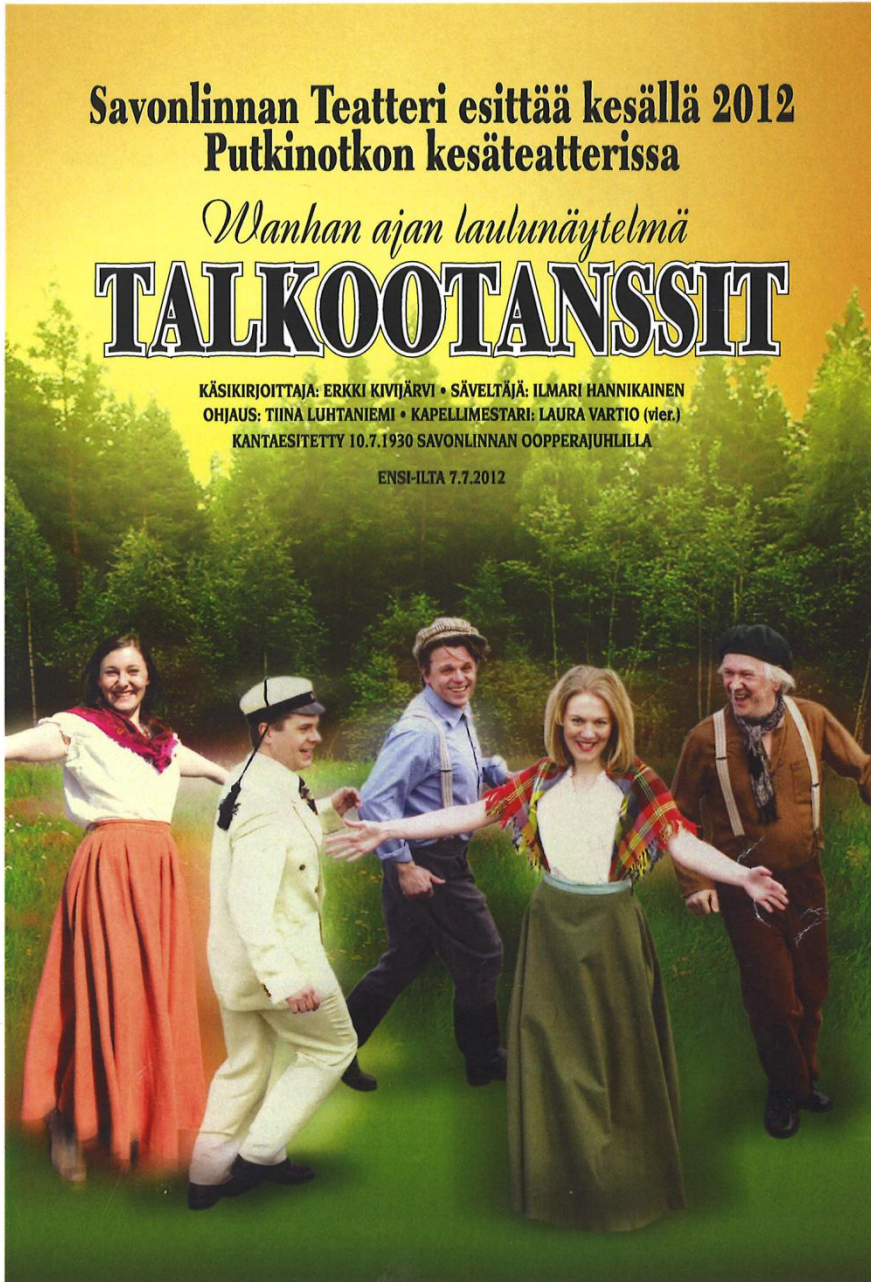
Savonlinnan Teatteri esittää kesällä 2012
Putkinotkon kesäteatterissa

Vanhan ajan laulunäytelmä

TALKOOTANSSIT

KÄSIKIRJOITTAJA: ERKKI KIVIJÄRVI • SÄVELTÄJÄ: ILMARI HANNIKAINEN
OHJAUS: TIINA LUHTANIEMI • KAPELLIMESTARI: LAURA VARTIO (vier.)
KANTAESITETTY 10.7.1930 SAVONLINNAN OOPPERAJUHLILLA

ENSI-ILTA 7.7.2012

Ja nyt alkavat tanssit!

Savonlinnan Oopperajuhlat ja juhlien perustaja Aino Ackté tilasi säveltäjä, pianisti Ilmari Hannikaiselta laulunäytelmän Talkootanssit. Jyväskyläläinen Ilmari Hannikainen oli tunnetun säveltäjä ja kuoronjohtaja, P.J. Hannikaisen poika. Jyväskylässä on pidetty vuodesta 1975 Hannikaisen nimeä kantavia pianokilpailuja.

Talkootanssit kantaesitettiin Olavinlinnassa 10.7.1930. Säveltäjä itse johti tuolloin orkesteria ja Aino Ackté toimi ohjaajana. Tämän jälkeen teosta on esitetty eri ammatti- ja harrastajanäyttämöillä. Erityisen taajaan sitä esitettiin 1940–1950-luvuilla. (Teatterin esitystietokanta Ilona) Suomen Kansallisteatteri otti sen ohjelmistoonsa jo heti kantaesitysvuoden jälkeen vuonna 1931. Tampereen Pyynekillä se nähtiin vuonna 1964 ja Savonlinnassa 1976.

Savonlinnan Teatteri (–1978 ja 2007–) esittää Talkootansseja nyt siis jo toista kertaa, mutta tällä kertaa kesäteatteri Putkinotkossa. Vuoden 1976 esitys sai ensi-iltansa sisätiloissa ja kesäksi se siirrettiin Kasinonsaaren

TALKOOTANSSIT Savonlinnan Teatterissa 1976. Valokuvaaja Seppo Salminen.

kesäteatterin. Ohjaajana toimi tuolloin teatterinjohtaja Mauri Liiti. Pienenä yksityiskohtana mainittakoon, että vuoden 1976 Impan roolin näytelleen Toivo Stenbergin tytär Pia-Riitta Stenberg esittää nyt isomäen emäntää.

Talkootanssien käsikirjoittaja Erkki Kivijärvi (1882–1942) oli tunnettu kirjailija ja lehtimies. Päätönsä hän teki Helsingin Sanomissa toimittajana ja toimitus-sihteerinä. Hän sai tuntumaa myös teatterielämään toimien Viipurin maaseututeatterin johtajana 1900-luvun alussa. Hän ehti toimia myös teatterikriittikkona ja kirjoittaa mm. "Näyttämö-opiaan seuranäyttämöille" (1913) sekä kahdeksan koko illan näytelmää.

Talkootanssit on suomalaisen laulumusiikin helmiä ja Suomen suveen kuuluva klassikko. Iloitkaamme siis Talkootanssien parissa ihanasta kesästä yhdessä kauniin musiikin kera.

Näytelmän loppulaulun sanoin:

*"Olkoon kulkunne kirkas kuin päivä,
tyyni savinen illansuu.
Huoli kuin käyppöä piven häivä,
onni kuin alati vihreä puu.
Lietsokoon tuuli ainian lauha
kukkukoon kääkönen iloja vain.
Rinnassa toivo, tunnossa rauha –
elomme määränä olkohon ain."*

**Teatterinjohtaja,
ohjaaja Tiina Luhtaniemi**

TALKOOTANSSIT Savonlinnan Teatterissa 1976. Valokuvaaja Seppo Salminen.

Kuvassa: Teemu Eskonen, Pia-Riitta Steinberg, Sami Suolahti ja Hanna Nygren

Kuvassa: Matti Mäkelä ja Hanna Vartiio

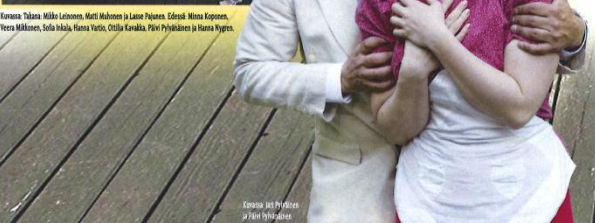
Kuvassa: Hanna Vartiio, Mikko Rautio, Teemu Eskonen, Matti Mäkelä, Päivi Pyhäläinen, Lasse Pajunen ja Ossi Karakka

Kuvassa: Hanna Nygren ja Mikko Leinonen

Kuvassa: Teemu Eskonen, Mikko Leinonen, Matti Mäkelä ja Lasse Pajunen. Ehdokkaat: Niina Koponen, Veera Mikkonen, Soila Ihola, Hanna Vartiio, Ossi Karakka, Päivi Pyhäläinen ja Hanna Nygren

Kuvassa: Teemu Eskonen ja Päivi Pyhäläinen

ERKKI KIVIJÄRVI – ILMARI HANNIKAINEN

Vanhan ajan laulunäytelmä

TALKOOTANSSIT

Tämän näytelmän esitysoikeuksia valvoo Suomen Näytelmäkirjailijaliitto.

OHJAUS.....Tiina Luhtaniemi
 TANSSIN KOREOGRAFIA.....Aino Mankonen
 MUSIKIN SOVITUS.....Laura Vartiio (vier.)
 LAULUIJEN HARJOITUTTAMINEN.....Laura Vartiio ja Hanna Vartiio
 LAVASTUS.....Tuula Hakulinen
 PUVUSTUS.....Leila Oksanen
 KAMPAUKSET.....Hanna Vartiio ja Minna Koponen
 TARPEISTO.....Mari Lehtiö, Tuula Hakulinen
 KUISKAAJA.....Mikko Leinonen, Tuula Hakulinen
 LAVASTUKSEN TOTEUTUS.....Tuula Hakulinen,
 Jarmo Hirvonen ja Antti Luostarinen
 KOISKE-HEYOSEN VALMISTUS.....Anne Peltosen teatteritekniikan
 oppilaat (Sami) Savonlinnan taidelukion Rautatie-näytelmään
 PUKUIJEN VALMISTUS.....Leila Oksanen, Jenni Purmonen,
 Liisa Lehtonen ja työssäoppija Krista Lahti
 Savonlinnan ammattiopistosta
 TUOTANTOASSISTENTTI.....Mirja Siltala
 JÄRJESTÄJÄHARJOITTELIJA.....Veera Mikkonen
 ESITYSVALOKUVAT.....Soila Puurtinen
 LIIKENTEENOHJAUS/JÄRJESTYSMIESTEHTÄVÄT.....Lehtiniemen kyläyhdistys ry
 VÄLJÄIKÄTARJOILUT.....Joel Lehtosen Seura ry,
 Keskikaupungin Martat ja Lehtiniemen kyläyhdistys ry

KESTO VÄLJÄIJÄN KANSSA N. 2 H 15 MIN.

Kuvassa: Tahana Mikko Lehtonen, Hanna Nygren, Otiilia Kavakka, Jari Pylväinen, Päivi Pylväinen, Matti Muhonen ja Hanna Vartio. Edessä: Sami Sinisalo

Kuvassa: Tahana Mikko Lehtonen, Teemu Eerola, Sofia Inkala, Matti Muhonen, Hanna Vartio ja Timo Elaso. Edessä: Jari Pylväinen ja Päivi Pylväinen

Kuvassa: Päivi Pylväinen

Kuvassa: Jere Pankakari, Laura Vartio ja Teemu Eerola

Kuvassa: Minna Koponen, Teemu Eerola ja Sofia Inkala

Kuvassa: Lasse Pajunen ja Otiilia Kavakka

Vanhan ajan laulunäytelmä TALKOOTANSSIT

ROOLEISSA:

ISOMÄEN ISÄNTÄ.....	Sami Sinisalo
ISOMÄEN EMÄNTÄ.....	Pia-Riitta Stenberg
HELYI ISOMÄKI.....	Otiilia Kavakka
PENTTI ISOMÄKI JA TUKKILAINEN.....	Jari Pylväinen (FIA)
MARIJATTA, ISOMÄEN KASVATTITYTÄR.....	Päivi Pylväinen
PAPPILAN KIRSTI.....	Hanna Nygren
HEIKURA, TUKKILAISPÄÄLLIKKÖ.....	Lasse Pajunen (FIA)
LOTTA-LEENA JA TUKKILAINEN.....	Mikko Leinonen
IMPPA, KULKUKAUPPIAS.....	Matti Muhonen (FIA)
MIINA, EMÄNTÄPIIKKA.....	Hanna Vartio
PIIKATYÖT.....	Minna Koponen, Sofia Inkala
ROVASTI JA TUKKILAINEN.....	Mika Rask
NIMISMIES.....	Timo Elaso

LISÄKSI NÄYTTELIJÄT OVAT OSA HEINÄVÄKEÄ

(FIA) = KANSAINVÄLINEN NÄYTTELIJÄLIITTO

ORKESTERISSA:

Laura Vartio, KAPELLIMESTARI, HARMONIKKA
Teemu Eerola, VIULU JA MANDOLIINI
Jere Pankakari, BASSO
Pia-Riitta Stenberg, HUILU, TRIANGELI